

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

✧ POLITIKAI NAPILAP ✧

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. BEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYITÁL: PIAC-UTCA 9

Nagyszebennél visszavertük az oláhok támadásait

Szövetségeseink folytatják előnyomulásukat Dobruzsában — Az oroszok rohamai a Kárpátokban meghiúsultak — Sikeres előretörésünk a tiroli fronton — A 4-ik görög hadtest Németországban

A román háboru

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a Románia elleni arcvonatról:

Nagyszebentől nyugatra és keletre több ellenséges támadást visszavertünk.

A harc vonal főbbi részén nincs semmi esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Mackensen vezértábornagy hadcsaportja: Dobruzsában a német, bolgár és török csapatok sikeres harcok között tovább nyomulnak előre.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

Haditanács a cár főhadiszállásán

Az oláh seregeket átcsoportosítják?

Stockholm, szeptember 14. Pétervárról jelentik: A rendkívüli haditanács hirtelen egybehívása, mely a cár kezdeményezésére történt, a pétervári katonai körökben nem okozott meglepetést, mert már néhány nap óta tudták, hogy a főparancsnokság rendkívül meg van döbbenve a dobrudszai orosz-román csapatok vereségei miatt, melyektől az egész orosz frontra nézve súlyos következményeket vár.

A román hadügyminisztériumot azzal a súlyos szemrehányással illették, hogy a hadi előkészületek teljesen elégtelenek voltak, noha Romániának a tárgyalások alatt bőségesen volt ideje, hogy gondosan megtegyen minden intézkedést.

A cár környezetében beszélnek, hogy a cár föl volt háborodva Románia katonai eljárása miatt, amely önző okokból legjobb csapatait Erdélybe küldi és más hatáiraival a legkevésbé

sem törődik. Azt mondják, hogy a haditanácsban heves szemrehányásokkal illették a román hadsereget. Előreláthatóan követelni fogják a román hadsereg teljes átcsoportosítását.

Az oláhok kiűrik Dobruzsát

Genf, szeptember 14. Verraux tábornok írja a *Le Journal*-ban: A bolgárok a Dobriestől északra eső vonalat tartják, amit a francia sajtó eddig elhallgatott. A románok nem folytathatnak két fronton offenzívát, mert erre erejük elégtelen. Ezért határozta el a román parancsnokság, hogy kiűri Dobruzsát és Erdélyben keres zálogot.

Stockholm, szeptember 14. Pétervári jelentések szerint az orosz sajtó elhallgatja a Szófia elleni orosz-román előnyomulás megakadását. Katonai kritikusok a kilátásokat nagyon csekélyre becsülik. Dimitrijew a *Rjecs*-ben megjelent cikkében követeli, hogy a céltalan áldozatok elkerülése végett Dobruzsából vonják vissza az orosz-román haderőket.

Változás

az oláh hadsereg vezetésében

Berlin, szeptember 14. A *Berliner Tageblatt* jelenti Bernből: Bukaresti jelentés szerint a dobrudszai román kudarc máris gyökéres változásokat idézett elő a román hadsereg vezetésében. Averescu tábornok mellé, aki a 3. hadsereg parancsnoka lett, Cristescu tábornokot nevezték ki vezérkari főnöknek. Crainiceanu tábornok a 2. hadsereg parancsnoka lett, viszont Georgescu tábornokot, a dobrudszai hadsereg parancsnokát ettől az állásától fölmentették és Londonba nevezték ki katonai attasénak.

A szófiai román követ elutazása

Szófia, szeptember 11. (Mégkésve érkezett.) Derussi román követ tegnap elutazott Bukarestbe. Elutazását éjjel fél 12-re tüzték ki. — Bosnjakow Bogdán rendőrtisztviselő, amikor Derussitól elbucszott, közölte vele Szilisztria elcsúszását. A követ halotthalvány lett az izgatottságtól és így szólt: „Ce la ne m' interesse pas.” Azután azt mondta, a fődolog az, hogy hogyan

állunk Bukovinában, mert ott lesz a döntés. Ezzel a reményteljes megjegyzéssel távozott a követ Szófiából.

A bolgárok 10,000 négyzetkilométer területet hódítottak

Szófia, szeptember 14. A román háboru első tíz napjának eredménye a következő: 180 kilométer széles fronton kezdődött a harc, de hamarosan 100 kilométerre rövidült, miután az oroszok és a románok Dobriestől vereséget szenvedtek. 10,000 négyzetkilométernyi területet foglaltunk el, tehát többet, mint amennyit tőlünk a románok 1913-ban elraboltak. Tutrakan és Szilisztria, e két erős hídfő meghódítása után balszárnyunkat biztosítottuk s így 80,000 főnyi seregünk szabadult fel más hadműveletek számára.

Radoszlavow a román háborúról

A bukaresti bolgár követ érdemei

Szófia, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) Egy újságíró beszélgetést folytatott Radoszlavow miniszterelnökkel a román háborúról. Radoszlavow a következőket mondta:

— Romániát meg kell és meg fogjuk verni. Orvtámadását meg kell hoznunk. Egyszer már megvertük, Erdélyben és Bukovinában ezután fogjuk megverni.

Románia beavatkozása egyáltalán nem rosszabbította a helyzetet, csupán Erdély lakosai voltak kénytelenek menekülni. — Szegény székelyeket és szászokat sajnálom. Fájdalmas, hogy az erdélyi városokat nem sikerült idejében kiűriteni.

Mi tudtuk, hogy Romániával háboru lesz, Radew bukaresti követünk idejében informált bennünket. Nemrégén, mikor a román király szavával garantálta, hogy Románia semleges marad, Radew azt sürgönyözte, hogy benne vagyunk a háboruban. Követünk jelentései következtében minden intézkedést idejében megtettünk. Eddigi sikereinket csupán elővigyázatosságunknak köszönhetjük.

A továbbiakban Radoszlavow méltatta Radew érdemeit. Radew azelőtt újságíró volt,

URANIA

Prizak — Kumbel — Vardnap
szeptember 15—16—17.

A legnagyobb
szexuáció!

Kaméliás

hölgy

DUMAS örökbecsű
drámája filmen,
5 részben.

Főszereplő:
FRANCESKA BERTINI.

**Legújabb
háborús hírek**

Előadások: 5-től 7-ig
mészként, 9-től 11-ig
rendes helyárral.

APOLLO

Ma, pénteken

Előadások 5 órákor
mészként, 9 órákor
rendes helyárral.

Szezon sláger!

CSÓKOS

Éjszakák

3 fejezet
a szerelmi bibliából.

Főszereplők:
PAULA NENICHELLI
FABÓK MARIE.

**Kitűnő
kísérő
műsor!**

jelenleg diplomata; mindenkivel érintkezik, mindenkit ismer, tehát mindent tud. Végül kijelentette a miniszterelnök, hogy ha a román kegyetlenkedések tovább folynak, vagy ha a Romániába elhurcolt tuszokkal valami történik, a megtorlás azonnal be fog következni. A beszélgetést a miniszterelnök ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Győznünk kell, győzni fogunk. Romániát össze fogjuk törni!

Bukarestet megerősítették

Berlin, szeptember 14. Az orosz határról jelentik: Orosz lapjelentések szerint Moszkvából számos nehéz várágyút vittek Bukarestbe a bukaresti vár megerősítésére. — Az ágyukat azonnal elhelyezték az állásokban.

Forradalmi tüntetés Bukarestben

Berlin, szeptember 14. Az orosz határról jelentik: A királyi palota közelében levő bukaresti népkertben a forradalmi elemek nagy tömege verődött össze, amely mindent megkísérelt, hogy a királyi palota ellen vonuljon, ahol a királyné tartózkodott. Nem igaz, hogy a királyi palotát már katonai kórházzá alakították.

Mint az orosz lapoknak a cenzura által megsemmisített jelentéseiből kitétni, a fölkelők mintegy 2500 főnyi tömege ellen katonaságot rendeltek ki. Éles töltséssel tüzeltek, minek következtében számosan meghaltak. A tüntetőket sikerült szétszórni.

A népcsődületeken hír szerint az adók kiméretlen behajtása ellen tiltakoztak. A városban pánik tört ki. Bukarestet kiméretlenül megtisztítják az összes gyanus elemektől.

Az entente garantálta Románia nagyhatalmi állását

Berlin, szeptember 14. A Lokalanzeiger írja: Mint Bukarestből jelentik, az entente augusztus 8-án Franciaország, Anglia, Oroszország és Olaszország diplomáciai meghatalmazottai útján megígérte ama román követelés teljesítését, hogy Románia nagyhatalmi állása a háború után az entente-hatalmak által garantáltassék. E szerint Románia már mint elismert nagyhatalom venne részt a béketárgyalásokon. Bratianu augusztus 15-én aláírta a szerződést, amely Romániát végleg az ententehez fűzte. A királynak teljes tudomása van erről az egyezményről. Nem felel meg a tényeknek, hogy Bratianu a király háta mögött cselekedett.

***

Az orosz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg-arcvonala: A Kárpátokban ismét heves harcok vannak. Szapora tüzéségi előkészítés után, mely egész a pergőtűzig fokozódott, az ellenség rohammal megtámadta a smotreci, ludovai és kapuli állásainkat, de véresen visszavertük. — A Czibovölgyben a harc még folyik.

Lipótbajor herceg vezértábornagy hadsereg-arcvonala: A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

SZERETETADOMÁNYOKAT KÉR

a Hadségélyző Hivatal átvétel különítménye. Budapest, IV., Váci-utca 38.

Adakozzunk a Vörös Keresztnek!

A német jelentés

Berlin, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Lipótbajor herceg vezértábornagy arcvonala: A helyzet változatlan.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Kárpátokban az oroszoknak a Kapul ellen irányuló rohamkísérete meghiúsult. A Kapultól nyugatra még folyik a harc.

Erdélyben nincs jelentős esemény.

LUDEENDORFF, első főszállás-mester.

A kárpáti téli hadjárat ellen

Krakó, szeptember 14. A Moszkowszkija Wjedomoszti katonai körökben kapott értesülés alapján azt írja, hogy az orosz katonai vezetők feltétlenül ellene vannak egy a Kárpátokban viselendő újabb téli hadjáratnak és a kárpáti hadműveleteknek feltétlenül befejezését kívánják még a tél beállta előtt. Ha egy újabb kárpáti téli hadjárat kerül szóba, úgy az oroszok az első téli háború borzalmas veszteségeire gondolnak. Oroszországban a magasabb katonai körök csak a legvégső szükség esetén határoznák el magukat újabb téli hadjáratra a Kárpátokban.

Az orosz gárda főnökét visszahívják

Berlin, szeptember 14. Az orosz határról jelentik: Besobrasow tábornokot, az orosz gárdacsapatok eddigi hadifőnökét, akinek az első és a második gárdahadtest és az első gárda-lovashadosztály volt alárendelve, visszahívják. Besobrasow tábornok vezette az orosz gárdacsapatok hadműveleteit Brussilow hadseregének kötelékében a Stochod-vonal ellen. — E hadműveletek kudarca és a gárdacsapatok katasztrofális veszteségei kegyvesztetté tették a tábornokot a cár előtt. Határozottan beszélnek, hogy az orosz tábornoki karban más változások is lesznek, de nem valószínű, hogy ezek a változások a láthatóan vezető férfiakra is kiterjednek.

***

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A Karszt-fensík elleni ellenséges tüzéségi tűz szemlátomást erősödött.

Tirolban csapataink folytatták a Foraneterület kiűztetését. Egy magaslati állás elfoglalásakor 44 alpinit, köztük 2 tisztet foglyul ejtettünk, 1 gépfegyvert és tetemes készletet zsákmányoltunk. A Fassani-hegyháton levő állásaink tartós tüzéségi tűz alatt állanak.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olasz repülők támadása Trieszt és Parenzo ellen

Budapest, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — Hivatalos jelentés a tengeri eseményekről:

Szeptember 13-án délután egy ellenséges repülőraj, amely 18 Caproni-gépből állott, 3 védő-repülőgéppel fedezete mellett Trieszt ellen támadást intézett. Támogatásukra az öbölben 6 ellenséges torpedóhajó és 2 motorhajó tartózkodott. Számtalan bombát dobtak le, de csak jelentéktelen anyagi károkat okoztak. Katonai kár egyáltalán nem esett. Az eddigi tudomás szerint egy ember könnyen megsérült. Bantield

sortáborhadnagy légiharcban egy ellenséges védő-repülőgépet az ellenséges vonalak mögé viszatérésre és leszállásra kényszerített. Repülőgépeink és védő-űtegeink sikerrel lötték az ellenséges torpedóhajókat.

Ugyanabban az időben egy ellenséges repülőgépraj megjelent Parenzo fölött és körülbelül husz bombát dobott le. Egy mezei kunyhó elpusztításán kívül egyéb kárt nem okoztak.

HAJÓHADPARANCSNOKSÁG.

***

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Nincs esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Macedoniai arcvonala: Az Ostrovotó mindkét oldalán, a Moglena-arcvonalon és a Vardartól keletre fokozott harci tevékenység. A Cseganska-Planinától északra, valamint Kukurucnál és Kovilnál visszavertünk megismételt erősebb ellenséges támadásokat. A bolgár csapatok megszállták Kavallát.

LUDEENDORFF, első főszállás-mester.

A negyedik görög hadtest Németországba megy

Berlin, szeptember 14. A Wolff-iroda jelenti:

Mikor a német-bolgár csapatok Sarraill tábornok támadása miatt kénytelenek voltak elmentámadás kifejtése végett Görög-Macedoniába bevonulni, a Struma folyóig előrenyomult bolgár balszárnyak mögé került a 4-ik görög hadtest. A görög katonák lábánál tartott fegyverrel engedték a német-bolgár csapatokat Szereszbe, Dramába és Kavallába bevonulni.

Az entente erre olyan intézkedéseket tett, amelyekkel ezeket a görög csapatokat a maga oldalára akarta kényszeríteni vagy velük oly képpen elbánni, mint a Szalonikiben hatalmába ejtett 11-ik görög hadosztályal. A 4-ik hadtestnek Athénnel való összeköttetése megszakadt, a felettes hatóságokkal való érintkezést az entente ellenőrizte, vagy pedig meg is tagadta.

A Kavallában székelő 4-ik görög hadtest parancsnokló tábornoka, a királynak és a törvényes kormányának akaratához híven, hogy a semlegességet megőrizze, a rája bízott csapatok tarthatatlan helyzetére való tekintettel, éhségtől és betegségtől fenyegetve, kénytelen volt e hónap 12-én a német hadvezetőséget megkérni, hogy derék, a királyhoz és kormányhoz hű csapatait az entente nyomásával szemben fogadja oltalmába és adjon neki otthont és ellátást, hogy a semlegesség megsértése elkerültesse. A legjobb parancsnokság abban állapodott meg a tábornokkal, hogy a görög csapatokat teljes fegyverzettel és felszereléssel, mint semlegeseket, Németországba viszik és ott fogják elhelyezni. Vendégszeretettünket fogják itt élvezni, míg hazájuk megszabadul az entente betolakodott csapataitól.

Az új görög miniszterelnök

Athén, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A király Dimitrokapulost, a neo-enten-

tepárt vezérét megbizta a kabinetalakítással. — Dimitrokapulos meg fogja ismertetni terveit az ertente-követekkel és ezután adja meg a végső választ a királynak.

Verekezés a szkupstinában

Gent, szeptember 14. Athéni táviratok szerint a szerb szkupstina ma tartotta Korluban első ülését, amely rendkívül viharosan kezdődött, majd verekezéssel ért véget.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 14. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszínterről:

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala: A Somme-csatában mindkét részről a legnagyobb heveségű tüzérségi harc folyik. Ginchy és a Somme között, valamint számos helyen a folyótól délre véresen visszavertünk ismételt erős ellenséges támadásokat. Ellentámadások alkalmával egyes helyeken tért nyertünk. Foglyokat és zsákmányt szállítottunk be.

A német trónörökös arcvonala: A Maastól jobbra a Thiaumont—Chapitre-erdő szakaszon, a Souville-szakadéktól nyugatra, időnkint nagyon élénk tüzérségi tevékenység után gyalogsági harcok fejlődtek ki.

LU DENDORFF,
első főszállásmester.

280.000 márka jutalom Kitchener holttestéért

Kopenhága, szeptember 14. Mint a *Stockholms Dagblad* jelenti, nagy feltűnést kelt, hogy az angol hatóságok olyan nagy díjat, 280.000 márkát tűztek ki Kitchener holttestének megtalálására. Egy olasz újság ebből arra következtet, hogy Kitchenerrel bizonyára egész sereg fontos okirat volt és az angol kormány mindenképen meg akarja akadályozni, hogy ezek az okiratok német kézbe kerüljenek.

Debrecen a menekültekért

A hajdu nép a székelyeknek

A testvéri szeretet az erdélyi menekültek iránt megdobogtatja mindenkinek szívét és mindenki siet, hogy valamivel hozzájáruljon a menekültek fájalmának, nélkülözésének enyhítéséhez. Ma már nemcsak pénzadományok érkeztek szép számmal, hanem természetbeni adományok is, amelyeket nagyrészt szegény gazdasági alkalmazottak adtak össze.

Ilyen adomány érkezett ma Telekházáról, ahol az uradalmi intézőtől kezdve a napszámosig mindenki adott valamit: burgonyát, lisztet, babot, tojást, kenyeret, csirkét és egyéb élelmet az erdélyi menekültek konyhája részére. Az adományokat F. Nagy Sándor a hortobágyi mátai biztos vette át és szállította be Debrecenbe. A derék adakozók nevei a következők: Fricz Sándor, Kovács János, Gőz Imre, Magyar János, Papp Lajos, Kiss Pál, Gulyás Mihály, Tüdős József, Kovács Dezső, Bányai Lajos, Vas István, Bánó Mihályné, Csörgő Jánosné, Mező Ferencné, Fringer István, Lázár Gergely, Erdei Jánosné, Bana András, Sebestyén István, Pálfi Sándorné, Borus Jánosné, Bana László, özv. Kovács Józsefné, Zsemlye Sándor, Mező Jánosné, Seres József, Bódi Józsefné, Gájász Márton, Tóth Dániel, Bencze Jánosné, Kovács János, Kovács Ferencné, Tóth Sándorné, Juhász Andrásné, Kovács István, Csengeri István, Nagy András, Bencze Antal, özv. Kovács Józsefné, Makai Sándor, Gájász István, Tomka József, Csernyi János, Nagy Bálint, Mester Bálint, Buzás Demeterné, Kuspér Ferenc, Csatlós Zsiga, Tóth Andrásné, Rési Lajos, Virág András, Tóth József, Ugró János, Rési József, Fráter Mihály, Molnár Ferenc.

Csapó László főpénztárhoz ma a követ-

kező adományok folytak be: Horváth György és neje 100, Kulcsár Gizella 10, Hajdu Gyula ref. lelkes gyűjtése Pocsaj 100, Makai Sándor Ohat 10, Molnár Ferenc tanító Ohat 5, Városi szeszüzlet személyzete 50, Burai András és neje 10, M. M. 20, Turai Farkas gyűjtőívén: Turai Farkas 10, Klár Andor 20, Preizler Mór 10, Frank Edéné 4, Rác Mihály 5, Janatka Alajosné 4, Blattner Gyuláné 4, Vadon Sándor 10, N. N. 2, Olajos József 5, Markovics Hermanné 2, Turai Frigyesné 4, Udvarhelyi Géza és neje 50, Buxbaum Armin 10 korona.

Andrássy és Apponyi indítványa

— A képviselőház ülése —

Budapest, szeptember 14.

A képviselőház mai ülésén folytatta Andrássy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf indítványának tárgyalását.

Beöthy Pál elnök délelőtt háromnegyed 11 órakor nyitotta meg az ülést.

(Tisza és Apponyi levelei)

A napirend előtt Apponyi Albert gróf szólalt fel. Kijelenti, hogy a Pesti Hírlap ma reggeli számában közzétett levelek, amelyeket a miniszterelnökkel annakidején egy koncentrációs kabinet létesítése ügyében váltott, az ő tudta és beleegyezése nélkül jelentek meg. Nem helyesli, hogy az érdekeltek tudta nélkül azok napvilágot láttak, bár ez a körülmény sem pártoknak, sem egyeseknek ártalmára nincsen.

(A menekültek sérelme)

Ugron Gábor: Főlhívja a miniszterelnök figyelmét arra a sérelmes rendelkezésre, hogy az erdélyi menekülteknek a katonaiügyi osztálynál jelentkezni kell és a jelentkezetteket nyomban hadimunkákra vitték el, még az olyanokat is, akik testileg e munkákra alkalmatlanok. Ezeknek legtöbbje még a családját keresi s még gondoskodni sem tudott hozzátartozóiról. Lelketlenség ez, amelynek megszüntetését kívánja.

Tisza István gróf miniszterelnök: Erről csak utólag értesült, de haladéktalanul érintkezésbe lép a honvédelmi miniszterrel és intézkedni fog, hogy csak azokat vigyék el hadimunkára, akik erre alkalmasok és akik családjukat már föllelték vagy arról gondoskodni tudtak.

Ezután áttért a Ház a napirend tárgyalására.

(Rakovszky indiszkrétciói)

Tisza István gróf miniszterelnök: A napló szövegéből értesült, hogy Rakovszky István tegnapi beszédében olyan kérdéseket is érintett, amelyekről csak a legnagyobb diszkrétció mellett adtak illetékes helyeken fölvilágosítást. Az ilyen kérdéseknek nyílt tárgyalása csak káros lehet. Nem vonja kétségbe Rakovszky jóhiszeműségét, de nem tartja helyesnek az ilyen eljárást.

Rakovszky István: Szükséges volt a tegnapi beszédében érintett dolgokat elmondani, mert meg kellett cáfolni a külügyminiszternek előtte való napon egy interjúban tett állításait. Ha valaki lő, el kell készülnie lemmie arra, hogy visszalőne reá.

Tisza István gróf miniszterelnök megjegyzi, hogy Rakovszky állításai nem fedik a valóságot.

(Burián és a hadvezetés ellen)

Károlyi Mihály gróf bírálja a külügyminiszter politikáját. Ha a delegációkat nem lehet összehívni, akkor az egész 1867:XII. törvények sem állja meg a helyét, mert ha az ország nincs megelégedve a külügyminiszterrel, nem lehet őt megbuktatni. Kívánja, hogy Bulgáriával való viszonyunkat a háború utáni időre már most rendezzék. Majd a régi osztrák hadvezetés helyett a jó és kipróbált német hadvezetés került, de ez sem állt vissza mindent a régi állapotba. Saját magunknak kellene a hadvezetést kezünkben tartani s ez így volna, ha önálló magyar hadseregünk volna. A külügyminiszter a mi hadvezetésünket sem tudta informálni, hogy tudja majd a né-

metet? A háború után szükségesnek tartja akciósabadságunkat, hogy nemzeti alapon reorganizálhassuk katonai és külügyi szervezetünket, amely iránt most legnagyobb bizalmatlansággal van. Csodálja, hogy az erdélyi képviselők, sőt a belügyminiszter sem, aki pedig erdélyi, nem szólaltak föl.

(Serényi kilépése)

Serényi Béla gróf a munkapártból való kilépését okolja meg. Andrássy Gyula gróf indítványát támogatja s azt helyesli. Erről a miniszterelnökkel beszélgetést is folytatott s a mikor a miniszterelnök kijelentette, hogy az indítvány támogatását pártkérdésnek tekinti, levonta a konzekvenciát. Beszélt minden rendű és rangú emberekkel s úgy látta, mindenkit a hála érzése töltött volna el a miniszterelnök iránt, ha keresztül viszi a delegációk összehívását. A külügyi kérdésben hibák történtek s ekkor pedig a hibásnak távoznia kell helyéről. (Nagy zaj.) Követeli az általános szavazati jog megadását. Konstatálja, hogy minden fejlődés stagnál s ebben a pártok a hibásak; ez úgy jobbra, mint balra szól. Sajnálja, hogy a koncentrációs kabinet iránt a háború elején tett lépések eredményre nem vezettek.

(A többi szónok)

Kállay Ubul a külügyminisztert és a miniszterelnököt támadja. Czernin már a hadüzenet előtt három héttel figyelmeztette Mikes grófnét, hogy három hét múlva bekövetkezik a hadüzenet.

Giesswein Sándor pártolja Andrássy indítványát és helyteleníti a külügyminiszter működését.

Szerényi József: Az erdélyi betörés mindig fájó emlék marad. Bulgáriával való szerződési viszonyunkat, amelyet még idősebb Andrássy Gyula létesített, amint hogy ő inaurálta az azóta elhanyagolt Balkán-politikát, már most rendezni kell, mert ha az entente győzne, megbénítaná egész közgazdaságunkat, ha előre nem gondoskodunk összeköttetéseinkről. Elfogadja Andrássy indítványát.

Baththyány Tivadar gróf a lengyel királyság visszaállításáról szól és kibeszéli az ülést, amely este fél 9 órakor ért véget.

HIREK

***

— A 32—50 éves népfölkelők bevonulása.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A fővárosban holnap plakatirozzák az új bevonulási hirdetményt, mely szerint az 1866. január 1. és 1871. december 31. között született és alkalmasoknak talált népfölkelők október hó 2-án, az 1872. január 1. és 1884. december 31. között született és besorozott népfölkelők pedig október 10-én tartoznak bevonulni. A hirdetmény arról is intézkedik, hogy az erdélyrészi népfölkelők rendes állomásuk helyett hová vonuljanak be.

— A főispán és a polgármester Debrecen téli ellátásáért. A városi tanács mai ülésén Márk Endre udvari tanácsos polgármester beszámolt Domahidy Elemér főispán és az ő Budapestten tett útjáról, amelynek célja volt, hogy a kormány segítségét nyerjék meg a Debrecen lakosságának téli ellátása érdekében teendő intézkedésekhez. A földművelésügyi minisztertől azt kérték, hogy Debrecen város nehány száz tehenet kapjon tejgazdasága részére abból az állatállományból, amelyet Erdélyből megmentettek és Magyarországra behoztak. — Ezeket az állatokat a város nemcsak eltartaná és ellátásukról a legjobban gondoskodnék, de valamit fizetne is azokért, amivel szemben az állatok teje és a tejtermékek a város lakosságának ellátására szolgálnának. A miniszter kedvező választ adott. Ugyanigy kilátás van arra, hogy a város lakosságának téli ellátása körül sem lesz fennakadás, minthogy a belügyminiszter intézkedni fog a fakitermeléshez szükséges számú foglyok kirendelése iránt. A városi tanács a bejelentéseket tudomásul vette és úgy Domahidy Elemér főispánnak, mint Márk Endre polgármesternek köszönetet mondott.

— **Mangra érsekké választását megerősítették.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Mint a *Kel. Ért.* jelenti, a királyi megerősítette Mangra Vazulnak nagyszabású érsek-metropolitává történt megválasztását.

— **Rekvirálják a termést Hajdumegyében.** A kormány rendelete nyomán Pákozdy Sándor alispán ma kibocsátotta a rendeletet, hogy a buza, rozs, kétszeres, árpatermés e hó 20-tól kezdve rekvirálható, mivel ezideig a cséplés előreláthatóan mindenütt befejezést nyer és a szükséges gabonát mindazok, akiknek vásárlási igazolványuk van, beszerezhetik. — E naptól kezdve a vásárlási igazolványok hatályukat veszítik, azok is, amelyeket a hajdu városok lakosai kaptak, hogy a város területén kívül is szerezhessenek be gabonaműveket háztartási céljaira. — Az előjáróságoknak minden községben hatósági megbízottakat kell kiküldeniük, akik házról-házra járva végzik a rekvirálást és akiknek azt 10 nap alatt, tehát e hó 29-ig be kell fejezniük. Az alispán figyelmezteti a lakosságot, hogy a rendelet bármily irányú kijátszása súlyos büntetést von maga után s egyben közli, hogy amennyiben valaki a cséplést indokolatlanul és igazolatlanul szeptember hó 29-ig sem fejezné be, az alispán a birtokos terhére és költségére fogja a cséplést elrendelni és fogatatosítani.

— **Biblia-magyarazatot tart** holnap, pénteken délután 5 órakor Torró Miklós erdélyi menekült lelkész az ispotályi diakonissza-otthonban. Résztvevőket szívesen látnak.

— **A háborús károk megtérítése.** Ugron Gábor ma a következő indítványt jegyezte be a képviselőház indítvány-könyvébe: „*Utasítsa a ház a kormányt, hogy terjesszen be törvényjavaslatot a háború alatt keletkezett s igazolt kárnak az államkincstárból leendő megtérítése tárgyában.*”

— **Előadások a városi muzeumban.** A muzeumi bizottság ma délután Csűrös Ferenc dr. tanácsnok elnökele alatt ülést tartott, melyen megbízta az elnökséget, hogy a teremfelügyelő tanítóképzésének számára tervezett tanfolyamot lehetőleg mielőbb, még e hó folyamán nyissa meg. A tanfolyam a muzeum különböző gyűjteménytárával kapcsolatosan 1—4 óras előadások sorozatából fog állani. A klasszikus ó-kor köréből Láng Nándor dr. egyetemi rektor s a Csokonai-kör ereklyetáráról Papp Károly dr. egyetemi tanár tart előadásokat. A muzeum ásatásainak eredményét és a helyi vonatkozású történelmi emlékeket Zoltay Lajos muzeumlás fogja ismertetni, a művelődéstörténet, ipar- és szépművészet, numizmatika és néprajz köréből való előadásokra a muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége kész megfelelő szakférfiakat a saját költségén leküldeni. Lőkövits Artur muzeumlásigazgató a muzeum július—augusztus havi állapotáról számolt be. Említést érdemel Székely Simon polgári iskolai igazgató ajándéka, mely egy egész csomó háborús kéziratokból, levelekből, nyomtatványokból, stb. áll.

— **Kosztüm- és ruhakelme selymek, bársonyok** remek választékban található Frank Sándor nődivat-cégnél. Telefon 12-56.

— **Az iskolák lefoglalása a katonaság részére.** Okolicsányi Károly vezérőrnagy állomásparancsnok ma átiratot intézett Debrecen város tanácsához, hogy az iskolákra az ideérkező katonaság részére szükség lesz s így azok átadása iránt intézkedést kér. A polgármester ennek folytán értekezletre hívta egybe az érdekelt iskolafentartókat. Az értekezlet holnap, pénteken délelőtt 11 órakor lesz a városházán.

— **Halmágyi divatházában** intézeti ruhák és kabátok dus választékban.

— **Rézgálicot ad a város a buzapácoláshoz.** A városi tanács a következő hirdetményt bocsátotta ki: A buzapácoláshoz szükséges rézgálic a városi hatóságtól beszerezhető. — Az erre való igényeket e hó 14-től 24-ig délelőtt 8—12 óráig, délután 3—5 óráig a városgazdai hivatalnál (gróf Degenfeld-tér) személyesen kell bejelenteni. A földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében egy mázsa buza pácolásához 30 deka rézgálicot lehet igényelni. Aki több rézgálicra tesz igénybejelentést, mint

amennyi e rendelet szerint megilletné, a törvény szerint büntetetik. A bejelentés alkalmával a rézgálic árát, különként 4 korona 30 fillért, le kell fizetni, melyről a bejelentő elismervényt kap. A rézgálic kiosztásáról a közönség újabb hirdetményvel fog értesítettetni.

— **Remek szabású blousok** található nagy választékban Frank Sándor nődivat-cégnél. Telefon 12-56.

— **Iskolakönyvek** használt állapotban féláron, új állapotban rendes bolti áron kaphatók Antalffy Józsefnél, Szent Anna-utca 13.

— **Halmágyi divatházába** az őszi női felöltő- és kosztüm-ujdonságok megérkeztek.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

PÉNTEK: *Salome. Két gránátos.*

A színházi iroda hírei. A mai „Salome” felújítása iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik a közönség részéről. Rettegny Margit játssza a főszerepet s az egész színtársulat részvesz ez érdekes előadásban. A Salome-t Emőd Tamás „Két gránátos” című ujdonsága előzi meg. — Szombaton Borbély Lili, Görög Olga, Bálint Béla és Sáfár Sándorral a főszerepekben a „Szibill” operett reprize lesz. — Vasárnap délután a nagysikerű „Otthon”-t tüzte ki másorra az igazgató, míg este „Mágnás Miska” megy Borbély Lilivel.

A kaméliás hölgy. Ez a nagysikerű filmszenzáció ma kerül bemutatásra az Urániában. A film Márkus Emiliájának nevezi a Pesti Hírlap a főszereplő Franceska Bertinót, mert a szépséges művésznő igazán tökéletesen tárja elénk Gautier Margit boldogtalan szerelmének történetét. A film rendezése és technikája művészi. A mai bemutató minden művészetében fényes sikerűnek ígérkezik. Jegyvelővétel egész nap az Uránia irodájában. Telefon 12-51.

Csökos éjszakák. Nagy az érdeklődés az Apollo mai bemutatója iránt, mely mint szon-sláger, különös attrakciónak ígérkezik. A „Csökos éjszakák” bemutatója fényes tanúbizonyságát adja annak, hogy hová fejlődött a film-művészet és technika. A esodás felvételek, a reális alapon felépített cselekmény szíveshöz szóló érzelmeket kelt. A szerző a szerelmi biblia három fejezetének mondja a művét. Megállapítjuk, hogy találó a megnevezés, mert az emberi indulatok ilyen ideális csoportosítására csak a szerelem bibliája képes. Jegyvetek a délelőtti folyamán a pénztár előre árusít a nagyszabású bemutatóra. Az előadások 5 órakor mérsékelt, 9 órakor rendes helyárrakkal kezdődnek.

Somossy László cég

Hajdúvármegye szállítója

Intézeti fehérneműek

Matracok — paplanok — takarók
harisnyák — zsebkendők

óriási raktára!

Árverési hirdetmény.

Alulírott királyi közjegyző ezennel közteszem, hogy özv. Kertész Istvánné megkeresése folytán egy 2 éves tinó borju, Debreczenben, a város istállójában (Degenfeld-tér) folyó évi szeptember hó 15-ik napján délelőtt tíz (10) órakor közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen készpénzfizetés és a vételi illeték viselésének kötelezettsége mellett el fog adni.

Debreczen, 1916 szeptember 14-én.

Dr. Galánffy János,
kir. közjegyző.

Apró hirdetések

Apró hirdetések egyszerű beiktatása tíz szög hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Erdélyből menekült cseléd-leányt keresek. Azonnal. Iskola-utca 8.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett; esetleg haszonbérbe is kiadó: Hajduszentpéteren lévő 74 hold föld tanyával, Hajduböszörményben lévő 190 hold föld tanyával, Halápon 12 hold föld kaszáló. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17. sz.

Zálogcédulát, törött aranyat, ezüstöt, brilliáns ékszeret veszek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-hérbáz 3.

Megjelent

Uray Sándor ref. lelkész

Örökzöld koszoru

hőseink sírhalmára vigasztaló és megnyugtató könyvecske

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedésű, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelket felvidítő könyvet még nem szerezte be,

1 koronáért

megkaphatja kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.

Aranyat-ezüstöt, brilliánokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulát) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett: Csapó-utca 23. szám alatt fekvő ház, Király-utca 9. szám alatt lévő ház, Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Jókarban lévő gőzgarnitúra jutányos áron eladó. Ecsedi József, Hajdunánás.

Hajduböszörményben korlátlan italmérési engedéllyel bíró cukrászda, kávéház vendéglőbe

kimérő kerestetik

Óvadékkal bíró nős emberek érdeklődhetnek Dohanovits Ferencnél Hajduböszörményben. Menekült szakmabeliek előnyben részesülnek.

Házmasternek kerestetik lehetőleg gyermektelen házaspár Sestakerbe, október elsejére. Cím a kiadóhivatalban.

Lapkihordásra asszonyok felvételnek a kiadóhivatalban.

Házmaster, kis családú, kinek neje ügyes takarítónő, lakásért és fizetésért fölvetetik Arany János-u. 20.

Helyiségváltoztatás.

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű közönséget, hogy évtizedek óta fennálló, jó hírnévnek örvendő

fűszer-, gyarmat-, festék- és rövidáru nagykereskedésemet

Dégenfeld-tér 7. sz. a.

a Nemzeti Nagy Bazár volt helyiségébe helyeztem át.

Teljes tisztelettel

LINDENFELD J. Jenő.

MEGHÍVÓ.

A Derecskei Takarékpénztár r.-t.
25 évi rendes közgyűlését

1916 évi október hó 1-én délelőtt 10 órakor tartja meg Derecskén, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyal:

1. Igazgatóság jelentése, 1915 évi zárszámadások elterjesztése, megállapítása és jóváhagyása.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Részvénytörke lebélyegzése.
5. Az alaptörvények új részvények kibocsátásával történő felemelése.
6. Az alapszabály módosítása.
7. Összes igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok 3 évre való választása.
8. Indítványok.